

Arbetsgruppsmöte 10 april 2014 på Länsstyrelsen i Stockholm

Deltagare: Gunilla Lindgren, Jonas Hagström, Henrik Andersson, Babette Marklund, Anna Åhr Evertsson, Stina Thörnelöf, Susanna Hansen

Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes.

Susanna informerade om att hon ska byta jobb efter sommaren och istället börja som vattensamordnare på Västerås stad. Ny sekreterare i förbundet ska förhoppningsvis vara på plats efter sommaren.

Stockholm stad söker också personer till miljöförvaltningen, bl a en limnolog, annons ute nu: [länk till tjänsten](#).

Föregående minnesanteckningar

- Kan vi få en visning av Vattenmyndighetens fosformodell för Mälarens vattenförekomster? Susanna har ställt frågan till Martin Larsson, väntar på svar.

- Susanna ska uppdatera projektkorgen med nya förslag och mejla ut den till övriga.

- Twitterkontot är nu igång: <https://twitter.com/MALARENSVVF>

- Utvecklingsprojekt stora sjöarna nu bestämt, det blir en litoralbottenfaunaundersökning i Vänern, Vättern och Mälaren. Urval av stationer som ska ingå har gjorts, samma lokaler som undersökts tidigare i Mälaren kommer att följas upp. Medins biologi är utförare och undersökningen kommer att genomföras under sensommaren. Vätternvårdsförbundet samordnar undersökningen.

Bilda fiskeområde för Mälaren?

Frågan om att bilda ett fiskeområde för Mälaren har väckts. Henrik informerade om hur det går till att bilda ett fiskeområde och vad syftet är med att göra det. Det finns idag 14 fiskeområden i Sverige och det är hos Jordbruksverket man numera ansöker om att få bilda dessa områden ([se mer info](#) på deras hemsida). Den som är verksam inom ett fiskeområde kan söka stöd för att utveckla nya produkter, nya marknader eller arbetssätt, skaffa sig kunskaper, skapa nätverk, eller skydda och bevara miljö- och kulturvärden i de utsedda fiskeområdena.

FOG – fiskeområdesgrupp bildas och en strategi skrivs för utveckling inom fiskeområdet. Områden kan gå ihop geografiskt och driva projekt med inriktning fiske. Ett fiskeområde finns t ex i Stockholms skärgård: [Fiskefrämjandet Stockholms skärgård](#). De har omsatt 11,5 Mkr under innevarande programperiod. Medlemmar är yrkesfisket, sportfiskarna, skärgårdsstiftelsen, Stockholms stad m fl.

Vätternvårdsförbundet har varit med och startat ett [fiskeområde för Vättern](#) och har gjort olika typer av projekt i sjön. Det har gått att växla upp förbundets verksamhet med EU-pengar.

Nu finns en möjlighet att skapa ett fiskeområde för Mälaren. Vattenvårdsförbundet skulle kunna vara noden i FOG-området. I denna period är det Lokalt ledd utveckling som ska användas som metod för

arbetet, tidigare Leader. Havs- och fiskerifonden, landsbygdsprogrammet, regionalfonden och socialfonden kan vara aktuella att söka medel ur.

Tanken är att ta upp denna fråga på årsstämman och få ett beslut om och hur förbundet ska gå vidare (t ex genom att bilda en grupp som jobbar vidare med frågan). Henrik kommer att vara med på årsstämman och Adam Johansson, som är samordnare på FOG Vättern är med via Lync för att berätta om deras erfarenheter vid bildande av fiskeområde. Mvuf bör därefter ta vid och lämna in en ansökan till Jordbruksverket. Förbundet bör vara berett på att verksamheten får en lite annan inriktning om man bildar ett fiskeområde.

Henrik har pratat med ordförande i Mälarens fiskareförbund, som var försiktigt intresserad av detta. Henrik kan även tänka sig att stödja processen inledningsvis och att ta de första kontakterna med Jordbruksverket. Om vi ska hinna få in en ansökan om att bilda fiskeområde så är det sannolikt bråttom., Henrik kollar upp hur tidsplanen ser ut.

Att bilda fiskeområde är ett sätt att kunna söka medel från EU för bl a fiskevårdande åtgärder. Ett gemensamt projekt för att skapa fria vandringsvägar för fisk i mälarmynnande åar har diskuterats tidigare och diskuteras fortfarande, bl a inom ramen för asprådet som finns i mälardalen. Gunilla berättade om det senaste mötet med asprådet (vattenrådet för asp och fira vandringsvägar) 9 april. Sportfiskarna driver ett projekt (Linda Svensson), där vandringshinder åtgärdas. En rapport finns sedan tidigare om vilka mälarmynnande åar som är mest prioriterade att göra åtgärder i, utifrån aspens behov av lekområden. Även tjockskalig målarmussla och flodpärlmussla kan gynnas av åtgärderna. Man får kontakt med asprådet genom att kontakta Joel Berglund (Länsstyrelsen Uppsala).

Farhågan från förbundets sida skulle kunna vara administrationsbördan med att starta ett fiskeområde. Hur mycket krävs för att starta fiskeområdet och finns det stöd att få inledningsvis? Henrik bedömer inte att det är så stort arbete för att lämna in en ansökan. Däremot sedan (om man får ja), blir det mera jobb med att bl a ta fram en strategisk plan. Henrik kan ta på sig att hjälpa till med förberedelserna inför en ansökan. Beredningsgrupp/arbetsgrupp för detta behöver bildas med några få personer som representerar olika intressen. Anna ÅE anmäler intresse att eventuellt vara med. Susanna och Henrik diskuterar vidare hur man bör sätta ihop en grupp inför årsstämman så att den snabbt kan komma igång. En kort information om vad ett fiskeområde är, skulle också behöva gå ut innan stämman, med några länkar till lyckade projekt mm.

Kan man inte ansöka om ett LIFE-projekt istället? Jo, men fiskeområdet skulle kunna vara en förutsättning för att kunna skriva en LIFE-ansökan. Det är mycket administration att starta Life-projekt. Bra om man tar i ordentligt när man ansöker om administration om det blir aktuellt.

Sjögull i Mälaren

Mälarens fiskareförbund har skrivit ett brev om sjögull till länsråden runt Mälaren. Förbundet bjuder därför in till en presskonferens om sjögull i Kvicksund 14 april (må), kl 13. [Läs här hur det gick.](#)

Broschyrerna om sjögull är klara men inte tryckta, utskrifter görs som kan delas ut på måndag. Vi tittade på broschyrerna på mötet.

Ett möte genomfördes med den nystartade "arbetsgruppen för sjögull" förra veckan, tjänstemän från Kungsör, Köping, Eskilstuna, Strängnäs, Enköping, Västerås deltog. Gruppen bör ta fram en handlingsplan för (mot?) sjögull i Mälaren. Nytt möte planerat i maj.

LONA-projekt: Kungsör s kommunhar fått beviljade medel för att fortsätta testa bekämpningsmetoder. Hemsidan är uppdaterad med information om sjögull och vad man ska göra om man hittar den.

Vad görs från nationellt håll, HAV? Får man t ex information när man köper sjögull? Osäkert vad som görs.

Läget i Mälaren – en sjö för miljoner (MER) (och seminarier serien 2014)

Ny projektbeskrivning finns för MER, finns att hämta på hemsidan.

Planerade seminarier inom ramen för MER:

- Vattenplanering för god status 27 maj i Västerås. Susanna berättade lite om innehållet, Mikael Gyllström bör tillfrågas om att vara med på mötet eftersom ingen annan från Vattenmyndigheten hade möjlighet det aktuella datumet.
- Bussresa med åtgärder inom jordbruket 4 juni i Enköping och Västerås

Ytterligare seminarier planeras inom ramen för MER, bl a dagvatten, fria vandringsvägar för fisk, förorenade sediment, mera information kommer om dessa.

21 maj har Upplands-Väsby och Sigtuna ett vattenplaneringsseminarium. Digitalisering av material mm ska presenteras.

Läget i de övriga projekten

Projekt	Vad behöver göras?
Paleolimnologisk undersökning	<p>Susanna har skickat förfrågan till Stockholms universitet, Umeå universitet och Diatoma miljöundersökningar och fått kostadsförslag från Diatoma. Eftersom läget blev så dåligt var det inte aktuellt med provtagning denna vår, så vi får vänta till i höst/vinter 2014/2015.</p> <p>Förfrågan har gått till tre potentiella utförare, bör vi kunna välja Diatoma (enligt gällande dirketupphandlingsregler) eftersom de är de enda som lämnat prisuppgift. En slutlig beställning måste göras. Gunilla Lindgren ansvarar för projektet tillsammans med sekreteraren.</p> <p>Medverkan från Södermanlands och Stockholms länsstyrelser? Om länsstyrelserna är med måste vi eventuellt göra en förenklad upphandling, men om någon av länsstyrelserna kan tänka sig att göra det, så är det kanske en fördel? Susanna kollar med dem om det är aktuellt att samordna sig.</p> <p>Vi diskuterade vilka delar som bör ingå i undersökningen och vilka bassänger vi vill att proverna ska tas i. Två bassänger (Galten och Ekoln) vill vi ha provtagna.</p>

	<p>Susanna diskuterar med Diatoma och ser vad de kan göra för de pengar vi har. Eventuellt väljs humusanalysen bort eftersom metoden/resultatens tillförlitlighet verkar osäker.</p> <p>Gunilla är kontaktperson för projektet när Susanna inte är kvar, Susanna förser Gunilla med allt material so far.</p>
<p>Sammanställning av miljögiftsstudier</p>	<p>John Lindgren börjar 14 april, han projektanställs för att sammanställa de miljögiftsstudier som finns för Mälaren. Eventuellt hinner han också göra vissa sammanställningar av data utifrån de studier som finns. John är anställd av Länsstyrelsen i Västmanlands län under fyra månader (t o m slutat av augusti).</p>
<p>Seminarium om miljögifter i akvatisk miljö</p>	<p>Seminariet samplaneras och -arrangeras med Svealands kustvattenvårdsförbund, Stockholms stad och Västerås stad. Mvuf har 10 000 kr i sin budget, har nu fått finansiering (100 000 kr) från VM för att genomföra seminarierna 2014, dock oklart hur mycket av budgeten som kan vikas till detta seminarium. Kanske 10 000 kr? Troligen kan även NV vara med och finansiera (men det vet vi inte ännu).</p> <p>Stockholms stad står för lokalen, övriga kostnader blir för kaffe, mackor och lunch samt eventuellt någon ersättning till föreläsare.</p> <p>Ett förslag till program finns nu, Susanna visade det. Dricksvattenaspekten – vad är hälsovådligt, vad är ekologiskt "farligt".</p> <p>Anna: Studier av PFOS mm i Fysingen, bl a i fisk. Man går nu vidare med provtagning. Hur ska man jobba proaktivt. Anna vill ha med detta i programmet och vill vara med i planeringsgruppen, Susanna bjuder in henne till mötet 11 april.</p>
<p>Utökad spridningsmodell för Mälaren</p>	<p>Inget nytt från projektet ännu, en upphandling ska göras. Mvuf är medfinansier, Norrvatten ansvarar för samordningen.</p>
<p>Basprogrammet 2014</p>	<p>Utöver de ordinarie mätningarna i Mälaren 2014 kommer förbundet att genomföra en synoptisk vattenprovtagning i alla 32 vattenförekomsterna under sensommaren. Susanna kommer att ta fram ett underlag och göra en direktupphandling innan sommaren. Kolla vilka som överlappar.</p>

	<p>Dessutom är förbundet med i den fågelinventering som ska göras, i första hand som medfinansiär. Vi deltar dock i planeringen av undersökningen. Den konsult som tidigare ansvarat för att samordna fågelinventeringen har hoppat av och en upphandling har därför gjorts av Lst AB. Kan innebära en viss fördröjning av undersökningen.</p>
<p>Nya övervakningsprogrammet</p>	<p>Jonas har tidigare lämnat synpunkter på det nya övervakningsprogrammet och undrar vad det blev av dem? Susanna tittar på det igen.</p> <p>SLU och fiskövervakning. Behov av ytterligare data från övervakning av fisk. Men det finns inte någon bra fastställd bedömningsgrund eller metod för fisk i de stora sjöarna. Det finns dock redan en hel del andra data.</p> <p>Fiske i tillflödena kanske snarare skulle kunna vara intressant i programmet?</p> <p>De kulturhistoriska aspekterna skulle kunna belysas.</p> <p>Susanna kommer inte att hinna göra så mycket mer åt det nya övervakningsprogrammet innan hon slutar, men försöker sammanställa så långt som möjligt. Övervakningsprogrammet ska fastställas under 2014.</p>

Rapport från styrelsemöte 5 mars och andra möten

Styrelsemöte 5 mars i Järfälla. Fokus på handlingarna inför stämman. Årsredovisningen och verksamhetsplanen 2014 (inkl budget) gicks igenom och en diskussion fördes om hur mycket medel förbundet ska lägga på projektet Mälaren en sjö för miljoner nästa år. Styrelsen diskuterade också ett förslag till nya avgifter för medlemskap och lyckades enas om ett sådant som ska läggas fram på årsstämman.

Preliminär statusbedömning av Mälarens nya vattenförekomster

Jonas berättade om hur de nya statusklassificeringarna blivit i Mälarens olika delar. Vi tittade på Vattenkartan i VISS. Det finns en del förändringar jämfört med tidigare bedömningar, till stor del beroende på att Mälaren delats upp i flera vattenförekomster så att det blir tydligare att t ex vissa vikar är mera belastade än de stora fjärdarna. Referensvärdena har också beräknats på ett annat sätt denna gång jämfört med förra, kan ha gett vissa förändringar. Även förbättringsbehov har räknats fram.

Makrofytter har inte använts p g a att det drar ner statusen, bedömningsgrunden behöver utvecklas. Även hydromorfologi har klassats sparsamt.

Klassningen kan/får uppdateras under nästa år. Några nya bedömningar utifrån vattenkemi kommer troligen inte att göras, däremot kan den kemiska/ekologiska statusen komma att klassas om (utifrån prioämnen och SFÄ).



Fr a är det övergödning som är problem i Mälaren, där görs tillräckligt med mätningar för att visa på problemen. Andra miljöproblem kräver andra typer av mätningar för att kunna visa på problemet.

Nästa möte

Vi har ett telefonmöte innan sommaren. Susanna återkommer, 15 eller 16 maj per telefon.

Övriga frågor

Inga övriga frågor.

/Susanna Hansen